

Марія КУЛИК,

д-р екон. наук, доцент, доцентка кафедри менеджменту готельно-ресторанного бізнесу

Державний торговельно-економічний університет

ORCID 0000-0001-8732-7441

m.kulyk@knute.edu.ua

ЕКОЛОГІЧНИЙ КОМПЛАЄНС В ГОТЕЛЬНОМУ БІЗНЕСІ

Актуальність. Екологічний комплаєнс - це система вимог і стандартів, спрямованих на забезпечення відповідності діяльності готельного підприємства чинному екологічному законодавству, міжнародним стандартам, а також внутрішнім політикам щодо захисту довкілля. Мета екологічного комплаєнсу - мінімізувати негативний вплив готельної діяльності на навколишнє середовище, підвищити репутацію бізнесу та відповідати очікуванням сучасних споживачів.

Результати дослідження. Значення екологізації готельного бізнесу зростає через необхідність сталого розвитку, зокрема М.Микитюк [1] стверджує, що для вирішення екологічних проблем необхідно формувати екологічну свідомість. Крім того, все більше дослідників погоджуються з тим, що екологізація є не тільки основою досягнення сталого розвитку, але й стає важливою вимогою та глобальним трендом, який прагне до сталого розвитку для різних галузей. Екологізацію можна визначити як підхід, або спосіб розуміння та врахування впливу на навколишнє середовище та його збереження [2]. Крім того, екологізація - це процес надання екологічної субстанції та змісту будь-яким можливим об'єктам таким чином, щоб ресурсів вистачило для підтримки нескінченної кількості людських поколінь. Вона є основою для досягнення підприємствами та галузями сталого розвитку. Зважаючи на її важливість, існує багато дослідників, які зосереджуються на відповідних темах, таких як освітня екологізація, екологізація сільських територій, екологізація суспільства, економічна екологізація, екологізація торгівлі, промислова екологізація [3]. Серед цих тем найбільш популярною є екологізація.

Екологізація в готельному бізнесі може бути використана для досягнення реальних змін в напрямку сталого розвитку на практиці [4]. Промислова екологізація - це процес досягнення вищої ефективності та меншого забруднення шляхом побудови промислової екологічної системи для раціональної оптимізації відповідно до принципу симбіозу сировинного циклу, біології та промисловості [5]. Екологічні проблеми залишаються у

центрі уваги багатьох готелів, оскільки сучасні гості дедалі частіше обирають заклади, які дбають про природу: близько 90% опитаних готові переплатити за екологічні послуги.

Екологічна відповідальність стає конкурентною перевагою, сприяє залученню нових клієнтів, формує позитивний імідж та дозволяє готелю відповідати вимогам сталого розвитку.

Серед основних напрямів екологічного комплаєнсу виділимо наступні:

- Впровадження екологічного менеджменту: розробка екологічної політики, визначення цілей, складання плану дій, ведення відповідної документації, регулярний моніторинг та звітування.
- Дотримання міжнародних стандартів і сертифікацій (наприклад, Green Key, ISO 14001), які охоплюють енергозбереження, управління відходами, використання екологічних матеріалів, збереження водних ресурсів, мінімізацію викидів парникових газів.
- Використання енергоефективних технологій: альтернативні джерела енергії (сонячні панелі, теплові насоси), енергозберігаюче освітлення, сучасні системи опалення та вентиляції.
- Рациональне використання води: впровадження систем повторного використання води, встановлення економічних сантехнічних приладів, очищення стічних вод³⁶.
- Сорткування та зменшення відходів: роздільний збір сміття, використання багаторазового посуду, відмова від пластику, компостування органічних відходів.
- Використання екологічних матеріалів у будівництві та ремонті, перевага натуральним і сертифікованим матеріалам.
- Впровадження органічного харчування, використання місцевих продуктів, підтримка локальних виробників.

Розглянемо європейські та світові практики екологічного комплаєнсу.

По перше європейські еко-готелі повинні мати екологічно чисте опалення, власні очисні споруди, розділяти відходи, використовувати енергію з безпечних джерел, застосовувати енергозберігаючі лампи, готувати страви з натуральних продуктів.

По друге, світові лідери серед еко-готелів (наприклад, Forestis Dolomites, Maroma, Six Senses) впроваджують інноваційні рішення: повна відмова від пластику, використання місцевих матеріалів, створення природоохоронних програм, підтримка біорізноманіття, екопросвітницькі ініціативи для гостей.

Український досвід і перспективи впровадження екологічного комплаєнсу. В Україні впровадження екологічного комплаєнсу відбувається поступово: є готелі, які отримали сертифікацію Green Key, але повністю екологічних готелів ще мало. Основні бар'єри: висока вартість впровадження екологічних технологій, недосконала інфраструктура для

сортування відходів, недостатня поінформованість персоналу та гостей. Переваги для готелів: зниження витрат на енергію та воду, підвищення лояльності клієнтів, можливість залучення нових сегментів туристів, відповідність міжнародним вимогам.

Визначимо практичні рекомендації щодо впровадження екологічного комплаєнсу:

- Розробити та впровадити екологічну політику на підприємстві, визначити відповідальних осіб і створити систему моніторингу виконання вимог.
- Проводити навчання персоналу щодо екологічних стандартів і мотивувати до участі в екологічних ініціативах.
- Інформувати гостей про екологічні програми готелю, залучати їх до участі (наприклад, повторне використання рушників, сортування сміття).
- Постійно аналізувати екологічні ризики, впроваджувати нові технології та рішення для зменшення негативного впливу на довкілля.

Висновки. Екологічний комплаєнс у готельному бізнесі - це не лише вимога часу, а й стратегічний інструмент підвищення конкурентоспроможності, формування позитивного іміджу та забезпечення сталого розвитку підприємства. Впровадження екологічних стандартів потребує комплексного підходу, інвестицій і постійного удосконалення, але приносить довгострокові вигоди для бізнесу, суспільства та навколишнього середовища.

Список використаних джерел

1. Микитюк М. В. Екологізація економічного розвитку країн Європи: основні показники. *Сталий розвиток економіки*. 2017. № 1 (34). С. 32–40. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/294368>
2. Красномовець В.А., Босецька Н.Г. Екологізація підприємств ресторанної сфери. . *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2020. №. 1 (97). С. 63-70. <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2020-1-8> (date of access: 01.05.2025).
3. Hospitality and food best and worst: How to succeed in the food and hotel business / ed. by A. H. Institute. 2nd ed. New York : American Hospitality Institute, 2007. 400 p.
4. Litvishko V. S., Myaskovskaya T. Ecologization of agrotechnologies. *Austrian Journal of Humanities and Social Sciences*. 2015. P. 31–34. (date of access: 01.05.2025).
5. Skills and employment foresight for the hospitality industry. / ed. by H. T. Foundation. London : Hospitality Training Foundation, 2001. 106 p.